

Umro profesor Tomislav Raukar

U četvrtak, 2. srpnja 2020. u Zagrebu je u 87. godini preminuo akademik Tomislav Raukar, istaknuti hrvatski povjesničar, redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, višegodišnji vanjski suradnik Fakulteta hrvatskih studija. Na studiju hrvatske kulture (kroatologije) Hrvatskih studija predavao je kolegije Povijest hrvatskoga naroda u srednjem vijeku (1996-1999) i Hrvatska povijest srednjega vijeka (1999-2001).

Profesor Raukar rođen je u Starom Gradu na Hvaru 29. prosinca 1933. U Splitu je studirao povijest i hrvatski jezik i književnosti južnoslavenskih naroda. U Zagrebu je diplomirao povijest 1963. godine, a 1975. obranio je doktorsku disertaciju *Ekonomsko-društveni odnosi u Zadru u XV. stoljeću*. Godine 1976. izabran je za docenta, 1980. za izvanrednoga, 1985. za redovitoga profesora, a 1997. za redovitoga profesora u trajnom zvanju na Katedri za hrvatsku povijest na Odsjeku za povijest Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Za člana suradnika HAZU u Razredu za društvene znanosti, izabran je 1986. godine, a za redovitoga člana 1997. godine.

Mentorirao je desetak doktorskih radova. Bio je voditelj i suradnik više znanstvenih projekata te urednik i član uredništva nekoliko časopisa (Historijski zbornik, Starine HAZU). Istraživao je u hrvatskim i talijanskim arhivima (Zadar, Dubrovnik, Venecija, Ancona, Bari), osobito bilježničko gradivo. Oslanjajući se na metodologiju francuskih analista i prateći suvremene tijekove europske medievistike znatno je pridonio modernizaciji proučavanja hrvatskoga srednjovjekovlja.

Godine 2009. dobio je prestižnu nagradu za kulturu i povijest srednje, istočne i jugoistočne Europe „Anton Gindely“ koju od 1997. dodjeljuje bečki Institut za Podunavlje i srednju Europu (*Institut für Donauraum und Mitteleuropa*) znanstvenicima koji su pružili poseban prinos kulturološkom i historijskom razumijevanju jezične, nacionalne i konfesionalne različitosti toga područja i time razumijevanju korijena „nove Europe“.

Iako je Tomislav Raukar bio akademik, on je uvijek za svoje studente bio *Profesor* Raukar. Na Hrvatskim je studijima predavao nekoliko akademskih godina osnažujući svojim akademskim i znanstvenim autoritetom i umijećem početke ove ustanove.

Kao znanstvenik ostavio je opus koji će kvalitetom teško biti dostignut u hrvatskoj medievistici. Njegova doktorska disertacija, koja 1977. izlazi kao znanstvena monografija pod naslovom *Zadar u XV. stoljeću*, trasirala je Raukarov znanstveni put. Metodologija koju je u istraživanjima i monografiji primijenio i uspostavio temelji se na, većinom skrivenim i u njegovo

vrijeme teško dostupnim istraživaču, arhivskim vrelima s gospodarskom tematikom. Mukotrpnim radom u arhivima bez današnjih „čuda“ digitalne tehnologije iz „mira“ zapisa osvjetljuje život Zadra u njegovom prijelomnom povijesnom trenutku. Ta je knjiga stožac oko kojega je razvijao slične teme o drugim dalmatinskim gradovima-komunama. Objavljivao je te radove tijekom više od tri desetljeća koji su onda 2007. godine objedinjeni u knjizi *Studije o Dalmaciji u srednjem vijeku: odabrane studije*. Kroz petnaestak studija/poglavlja problematizirao je prostor i društvo srednjovjekovnoga grada u raznim aspektima. Tematiziraju se društva i prostor Splita, Zadra, Raba, Brača, Hvara. Na neki način ova je knjiga snažan temelj za moguću sintezu *Dalmatinski grad i društvo u srednjem vijeku*. Nadali smo se da ćemo je dočekati iz pera našega Profesora. No, možda će neki od njegovih učenika to „iskoristiti“ u budućnosti.

Ipak, kruna njegova istraživanja i rada je sinteza *Hrvatsko srednjovjekovlje: ljudi, prostor, vrijeme* koja je objavljena 1997. godine. Ta je knjiga i sinteza i sveučilišni udžbenik. Njezin domet – kako kroz jedinstven autorski metodološki pristup tako i kroz akribičnost i sustavnost izlaganja – možda najbolje možemo sagledati u ocjeni kolega koji ovu Raukarovu knjigu uspoređuju s Le Goffovom *Srednjovjekovnom civilizacijom Zapada*. Uz sve znanstvene attribute koje se mogu dodijeliti svim knjigama i radovima Profesora Raukara mora se istaknuti i njegov stilski izričaj koji je lepršav i jasan, „raukarovski“ prepoznatljiv.

Ipak na prvom mjestu bio je čovjek! Široka je lepeza i njegovih drugih interesa. Fotografija, skupljanje maraka, bavljenje glazbom otkrivaju u njegovoj, izvana samozatajnoj slici, „renesansnoga“ čovjeka ovoga vremena.

Hvala Vam, dragi Professore, na svemu što ste nam ostavili i podigli ljestvicu na mnogim područjima tako visoko!

Bilo bi lijepo kada bi se našao način da se njegova sinteza *Hrvatsko srednjovjekovlje* ponudi na engleskom jeziku europskoj/svjetskoj mediavističkoj historiografiji kao svjedok vremena da i mi u maloj Hrvatskoj imamo povjesničare europskih dometa.

Mirjana Matijević Sokol